ที่ ตก ๐๐๒๓.๒/ว ๙๗๘๖

ศาลากลางจังหวัดตาก
ถนนพหลโยธิน ตก ๖๓๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง การลงโทษข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลว่ามีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก นายกเทศมนตรีนครแม่สอด และนายกเทศมนตรีเมืองตาก

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๕/ว ๒๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. แจ้งว่า ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ได้มีมติให้เวียนแจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งลงโทษและการโต้แย้งคำสั่งลงโทษกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นร่ำรวยผิดปกติ ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๒/๒๕๖๔ เพื่อแจ้งให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๒ เพื่อแจ้งให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสวนิต สุริยกุล ณ อยุธยา)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
โทร/โทรสาร ๐-๕๕๕๑-๔๔๘๓
ผู้ประสานงาน
น.ส.ปาณิสรา สุภากันทา ๐๖๑-๖๘๕๖๘๐๕

การปฏิบัติการ ของ กง.บถ.
วันที่รับ - 9 มิ.ย. 2565
ลงชื่อ.....ผู้สั่งการ
สั่งให้.....เป็นผู้รับผิดชอบ

การปฏิบัติ ของ สถจ.ตาก
☐ ฝ.บห. ☑ กง.บถ.
☐ กง.สส. ☐ กง.กม.
☐ กง.กง. ☐ กง.ทอ.
ลงชื่อ.....ผู้สั่งการ
วันที่ - ๘ มิ.ย. ๒๕๖๕

สถจ.ตาก
เลขที่รับ 4969
วันที่ - ๘ มิ.ย. ๒๕๖๕
เวลา.....

ที่ มท ๐๘๐๙.๕/ว๒๔

สำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง การลงโทษข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลว่ามีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ

เรียน ประธาน ก.จ.จ. ก.ท.จ. และ ก.อบต.จังหวัด ทุกจังหวัด และประธาน ก.เมืองพัทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๒/๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ได้พิจารณากรณีคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๒/๒๕๖๔ เรื่อง การดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อนำมาใช้บังคับกับข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น แล้วเห็นว่าการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาในการสั่งลงโทษไล่ออกข้าราชการพลเรือนสามัญ กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่าร่ำรวยผิดปกตินั้น เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ อันเป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการ หน้าที่และอำนาจในการดำเนินการทางวินัยไว้เป็นการเฉพาะมิใช่การสั่งลงโทษไล่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้บังคับบัญชาจึงมีอำนาจสั่งไล่ออกได้โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคลก่อน และข้าราชการพลเรือนสามัญที่ถูกสั่งลงโทษไม่อาจอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ตามมาตรา ๓๑ (๒) ประกอบมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ การตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในกรณีนี้ย่อมเป็นอำนาจของศาลหรือกลไกในการตรวจสอบที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

ดังนั้น กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้บังคับบัญชาจึงมีอำนาจสั่งลงโทษไล่ออกบุคคลดังกล่าวได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีตามมาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อน เพราะเป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ถูกลงโทษไม่อาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพราะมิใช่การสั่งลงโทษไล่ออกตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ หากประสงค์จะโต้แย้งคำสั่งลงโทษก็ต้องใช้สิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาล ทั้งนี้ ให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง แล้วรายงานคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อทราบด้วย โดย ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ได้มีมติให้เวียนแจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งลงโทษและการโต้แย้งคำสั่งลงโทษกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามความเห็น

/คณะกรรมการกฤษฎีกา...

คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๒/๒๕๖๔ ดังกล่าว ให้ประธาน ก.จ.จ. ก.ท.จ. และ ก.อบต.จังหวัดทุกจังหวัด และ ก.เมืองพัทยา เพื่อแจ้งให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ)
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขานุการ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
กลุ่มงานมาตรฐานวินัยบุคคลส่วนท้องถิ่น
โทร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๑๓๓
โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๘๔๗๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสาน นางสาวสิริรัตน์ แตงรอด ๐๘ ๔๗๐๖ ๐๙๖๓

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๒/๒๕๖๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๑๑/๑๕๐ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรายงานไปยัง ก.พ. เพื่อให้พิจารณาตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีการลงโทษไล่อดีตข้าราชการพลเรือนสามัญรายหนึ่งซึ่งเกษียณอายุราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ออกจากราชการ เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๑๓๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีมติว่าข้าราชการพลเรือนสามัญรายนี้ร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ก.พ. พิจารณาแล้วมีความเห็นเป็น ๒ แนวทางดังนี้

แนวทางที่ ๑ เห็นว่า อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. จะมีอำนาจพิจารณาตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ก็ต่อเมื่อผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญเสร็จสิ้นแล้ว และรายงานผลไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. แล้วแต่กรณี ซึ่งการพิจารณาโทษในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลว่าข้าราชการพลเรือนสามัญร่ำรวยผิดปกตินั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่ได้บัญญัติหลักเกณฑ์หรือวิธีการดำเนินการไว้ แต่คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยให้ความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๑๐/๒๕๕๙ ว่า มาตรา ๘๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการ หน้าที่และอำนาจในการดำเนินการไว้ครบถ้วนแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งลงโทษไล่ออกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามกระบวนการหรือขั้นตอนปกติที่มีกฎหมายกำหนดไว้ และปัจจุบันพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้นำหลักเกณฑ์การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๘๐ (๔) ดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ ของหมวด ๕ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยมาตรา ๑๒๒ บัญญัติในสาระสำคัญไม่แตกต่างจากเดิม เว้นแต่กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษไล่ออกเพียงสถานเดียว นอกจากนี้ มาตรา ๑๒๒ วรรคหก ยังบัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการที่ให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งลงโทษไล่ออกโดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคลไว้ด้วย ดังนั้น กรณีนี้ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งลงโทษไล่อดีตข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นี้ออกจากราชการได้ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นี้สังกัดอยู่พิจารณา ตามมาตรา ๙๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ และไม่ถือเป็นการสั่งลงโทษทางวินัย

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๔/๒๕๓ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสิริรัตน์ แดงรอด)
นิติกรชำนาญการ

ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ต้องรายงานให้ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. พิจารณาตรวจสอบการดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ

แนวทางที่ ๒ เห็นว่า ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๑๐/๒๕๕๙ เป็นการให้ความเห็นในส่วนอำนาจการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น ไม่ได้หมายความรวมถึงอำนาจการตรวจสอบของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. ซึ่งเป็นองค์กรตรวจสอบการดำเนินการของผู้บังคับบัญชา ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ นอกจากนี้การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกตินั้น มาตรา ๑๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติให้นำความในหมวด ๒ การไต่สวนมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดระยะเวลาการไต่สวนไว้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อาจส่งผลให้ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญได้ อีกทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดโทษไว้สองสถาน คือ ปลดออกหรือไล่ออก ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดโทษไว้สถานเดียว คือ ไล่ออก การใช้ดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาจึงอาจเกิดความลักลั่น ดังนั้น จึงไม่ควรตัดอำนาจการตรวจสอบของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ

ก.พ. จึงมีมติให้หารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็น ดังนี้

๑. อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ในการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของการดำเนินการและการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาในการสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญ กรณีที่ส่วนราชการรายงานการลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งชี้มูลว่าร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

๒. กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกำหนดให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งไล่ข้าราชการพลเรือนสามัญรายดังกล่าวออกจากราชการ นั้น การลงโทษไล่ออกจากราชการดังกล่าวถือเป็นการลงโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ หรือไม่ และกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นได้ออกจากราชการไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูล การดำเนินการของผู้บังคับบัญชาจะต้องนำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรา ๑๐๐ หรือมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาใช้พิจารณาด้วยหรือไม่

๓. เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งไล่ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลว่าร่ำรวยผิดปกติ ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบการใช้ดุลพินิจดังกล่าว หรือหากข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นไม่เห็นด้วยกับคำสั่งจะอุทธรณ์ต่อองค์กรใด จะถือเป็นการอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ตามมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ หรือไม่

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสิริรัตน์ แตงรอด)
นิติกรชำนาญการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ก.พ. โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) และผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นควรรวมพิจารณาข้อหารือในประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สอง เนื่องจากเป็นประเด็นที่สืบเนื่องกัน และมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สอง เห็นว่า มาตรา ๑๐๓[๓] แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดว่า เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งผู้ถูกดำเนินการทางวินัยสังกัดอยู่เพื่อพิจารณา เว้นแต่เป็นกรณีดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการต่างกระทรวงกัน หรือกรณีดำเนินการทางวินัยตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง ตามมาตรา ๙๗[๖] วรรคสอง ให้รายงาน ก.พ. และในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยเป็นการไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม หากมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. มีมติ แต่เมื่อการสั่งลงโทษไล่ออกในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญร่ำรวยผิดปกตินั้น เป็นการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๑๒๒[๗] แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

---

[๓]มาตรา ๑๐๓ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้หรือลงทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการโดยเฉพาะ หรือสั่งยุติเรื่อง หรืองดโทษแล้ว ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งผู้ถูกดำเนินการทางวินัยสังกัดอยู่เพื่อพิจารณา เว้นแต่เป็นกรณีดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการต่างกระทรวงกัน หรือกรณีดำเนินการทางวินัยตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง ตามมาตรา ๙๗ วรรคสอง ให้รายงาน ก.พ. ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด

ในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยเป็นการไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม หากมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. มีมติ

ในกรณีตามวรรคสองและในการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๔ ให้ ก.พ. มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๙๕

[๖]มาตรา ๙๗ ภายใต้บังคับวรรคสอง ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ เห็นว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี พิจารณา เมื่อ อ.ก.พ. ดังกล่าวมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ไม่ใช้อำนาจตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๔ หรือมาตรานี้ ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๕๗ ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๔ หรือมาตรานี้ได้

ผู้ใดถูกลงโทษปลดออก ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

[๗]มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป และให้นำความในมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๑๒๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด ให้ประธานกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป โดยให้นำความในมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(มีต่อหน้าถัดไป)

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสิริรัตน์ แตงรอด)
นิติกรชำนาญการ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ อันเป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการ หน้าที่และอำนาจในการดำเนินการทางวินัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติไว้เป็นการเฉพาะในวรรคสามและวรรคหกแล้วว่า ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัยเพื่อสั่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ และให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งไล่ออกได้โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล ดังนั้น การสั่งลงโทษไล่ออกกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่าร่ำรวยผิดปกติจึงมิใช่การสั่งลงโทษไล่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ และ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. ย่อมไม่มีอำนาจในการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชา ตามมาตรา ๑๐๓[๔] แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ

ประเด็นที่สาม เห็นว่า เมื่อให้ความเห็นแล้วว่าการสั่งลงโทษไล่ออกของผู้บังคับบัญชากรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่าร่ำรวยผิดปกติ เป็นการใช้อำนาจเฉพาะตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิใช่การสั่งลงโทษไล่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ จึงไม่อาจอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ข้าราชการพลเรือนสามัญถูกสั่งลงโทษตามมาตรา ๓๑ (๒)[๕]

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๓)

ในกรณีตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัยเพื่อสั่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่

ความในวรรคสามมิให้ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าข้าราชการดังกล่าวร่ำรวยผิดปกติ ให้แจ้งให้ประธานกรรมการแจ้งไปยังประธานกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ประธานกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองหรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ แล้วแต่กรณี ต่อไป และในกรณีที่มีการสั่งให้พ้นจากราชการ ให้ถือว่าเป็นการให้พ้นจากราชการเพราะกระทำการทุจริตต่อหน้าที่

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเพื่อสั่งให้พ้นจากตำแหน่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการทุจริตต่อหน้าที่

ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนตามวรรคสาม หรือผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามวรรคห้า มีอำนาจสั่งไล่ออกหรือดำเนินการถอดถอนได้โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรีหรือความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล

[๔] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

[๕] มาตรา ๓๑ ก.พ.ค. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๒) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔

ฯลฯ ฯลฯ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสิริรัตน์ แดงรอด)

นิติกรชำนาญการ

ประกอบกับมาตรา ๑๑๔[๖] แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ เท่านั้น การตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในกรณีนี้หากจะพึงมีย่อมเป็นอำนาจของศาลหรือตามกลไกการตรวจสอบตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๖๔

---

[๖]มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดถูกสั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๑) (๓) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.

สำเนาถูกต้อง
(นางสาวสิริรัตน์ แดงรอด)
นิติกรชำนาญการ